

AVIZ
**referitor la proiectul de Ordonanță privind statutul
și regimul refugiaților din România**

Analizând proiectul de **Ordonanță privind statutul și regimul refugiaților din România**, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.145 din 23.08.2000,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a din Legea nr.73/1993 și art.48(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil proiectul de ordonanță, cu următoarele observații și propuneri:

I. Observații generale

1. Adoptarea unui nou act normativ cu privire la regimul refugiaților în România apare necesară deoarece reglementările actuale cuprind soluții prea largi în ceea ce privește admiterea de refugiați și, în general, sunt într-o anumită măsură, depășite; proiectul ține seama de experiența acumulată până acum în acest domeniu, cât și de necesitatea ca legislația noastră să se alinieze la reglementările europene.

Cu toate acestea, soluțiile propuse ar trebui cântărite mai atent și reținute în proiect numai în măsura în care nu afectează interesele României.

Proiectul de ordonanță nu poate fi mai restrictiv decât dispozițiile Convenției ONU privind statutul refugiaților, încheiată la

Geneva, la 28 iulie 1951 și ale Protocolului ONU privind statutul refugiaților, încheiat la New York, la 31 ianuarie 1967, la care România este parte, dar nici mai larg decât acestea, pentru că nu ar fi în avantajul României să-și asume obligații mai mari decât alte țări în această materie, care implică și mari eforturi materiale.

Or, prin unele din prevederile sale, proiectul de ordonanță modifică textele Convenției și ale Protocolului menționat (art.6 lit.a, art.23 alin.1 lit.c, e, h și k, art.27 din proiectul de ordonanță, față de art.1F/a, art.19 alin.1, art.13, art.22 alin.1 și 2 și, respectiv, art.15 din Convenție) sau le completează (art.1 lit.b, c, art.6 lit.c, art.23 alin.3 lit.a și art.37 alin.9, față de art.1 lit.A alin.1 și 2 - din Convenție și art.1 alin.2 din Protocol; art.1 lit.F/c; art.23 din Convenție), creând refugiaților un regim mai favorabil decât cel al străinilor (acolo unde reglementările internaționale prevăd același regim ca cel al străinilor) sau mai favorabil decât cel al cetățenilor români (acolo unde reglementările internaționale prevăd regimul național, respectiv același regim cu al cetățenilor români).

2. În art.2 nu se regăsește soluția pentru ipoteza în care o persoană are cetățenia mai multor state, iar teama de persecuție se referă numai la unul din aceste state. Expresia "țară de origine" nu este definită într-un mod clar și apreciem că referirea ar trebui să se facă la cetățean și nu la țara de origine.

3. În art.4 lit.a, textul este încărcat inutil cu explicația "cu condiția ca legea țării sale să prevadă ...", deoarece dacă legea țării străinului nu prevede pedeapsa cu moartea pentru acele fapte, pedeapsa capitală nu-i poate fi aplicată și, prin urmare, teza inițială privind fapta pentru care riscă o condamnare la pedeapsa cu moartea, este fără obiect.

4. Referitor la **Oficiul Național pentru Refugiați** (art.7), propunem ca atribuțiile acestuia și modul de organizare și funcționare să figureze într-un capitol aparte intitulat chiar "Oficiul Național pentru Refugiați" unde ar urma să fie incluse și dispozițiile art.37 alin.1-3, art.38 și art.42, care nu au caracterul unor dispoziții finale sau tranzitorii.

5. Obligația de a declara orice schimbare de reședință (din art.13 lit.i) presupune dreptul de a schimba reședința părăsind localitatea; or, prevederea de la lit.l din același articol interzice părăsirea localității și de aceea ar trebui făcută corelarea între cele două dispoziții.

6. Dacă acordarea de protecție umanitară condiționată are loc în condițiile stabilite prin art.4, este necesar ca hotărârea de admitere a cererii să fie motivată, ca și în cazul admiterii cererii pentru statutul de refugiat; drept urmare, dispoziția din art.14(4) ar trebui revizuită în acest sens.

7. La art.20 alin.2 și art.21 alin.2, semnalăm că denumirea de **hotărâre**, dată soluției adoptate de funcționarul Oficiului - termen consacrat procedural pentru hotărârea instanței judecătorești - nu este de natură să asigure reglementării precizia juridică necesară.

8. La art.22 alin.(1) se prevede că străinul care a solicitat statutul de refugiat rămâne în zona de tranzit până la primirea hotărârii de aprobare a intrării în România sau, după caz, până la rămânerea definitivă și executorie a hotărârii de respingere a cererii, dar nu mai mult de 20 de zile de la intrarea în zona de tranzit.

La alin.(4) al aceluiași articol se prevede însă că după expirarea termenului prevăzut la alin.(1), dacă cererea nu este soluționată printr-o **hotărâre definitivă și executorie**, străinului i se permite intrarea în țară.

În aceste condiții se poate interpreta că, deși nu beneficiază de o hotărâre de aprobare a statutului de refugiat, străinul în cauză poate intra în țară.

9. Alin.2 al art.32 instituie o imunitate penală absolută persoanelor care intră sau se află ilegal pe teritoriul României, cu scopul de a solicita acordarea statutului de refugiat. Acest text prevede că acestor persoane **nu li se aplică sancțiuni penale**. Prin urmare, aceste persoane nu ar putea fi pedepsite pentru infracțiuni oricât de grave, dacă după săvârșirea lor se constată că au intrat sau se află ilegal pe teritoriul României **cu scopul** de a solicita statutul de refugiat. Este evident că, în această formulare, textul nu poate fi acceptat.

10. Potrivit dispozițiilor art.11 și 12 din Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, starea, capacitatea și relațiile de familie ale persoanei fizice sunt cărmuite de legea sa națională; legea națională este legea statului a cărui cetățenie o are persoana în cauză; dacă o persoană nu are nici o cetățenie, se aplică legea domiciliului sau legea reședinței. Art.34 din proiect se abate însă de la aceste dispoziții, stabilind că statutul personal al străinului este reglementat de legea țării unde își are

domiciliul sau reședința; o asemenea prevedere se poate aplica doar în cazul unei apatrid.

11. Prevederea din art.39 ar trebui eliminată, deoarece în măsura în care în noua reglementare nu există prevederi speciale contrare vor avea aplicațiune nu numai dispozițiile Codului de procedură civilă, ci întreaga legislație română.

II. Observații de redactare și de tehnică legislativă

1. Titlul proiectului de ordonanță ar trebui să fie revăzut în sensul de a se reține numai una din expresiile "statutul" și "regimul refugiaților". Aceste expresii au același sens (prin statutul unei persoane se înțelege regimul de drepturi și obligații sau tratamentul care i se aplică), pentru că în cuprinsul actului normativ nu se face distincție între dispozițiile referitoare la statut și cele referitoare la regim. Considerăm că expresia cea mai adecvată este aceea de "regimul refugiaților".

2. La formula introductivă a proiectului, dacă la temeiul legal s-a menționat alin.1 al art.107 din Constituție, potrivit practicii legislative în materie trebuie adăugat și alin.3.

3. Exprimarea potrivită în art.1 este aceea de "străinilor li se poate **acorda**", în loc de "străinii pot **obține**", deoarece aceasta redă sensul raportului care există între statul român și un străin care solicită protecție în România.

4. Pentru claritatea ideii, **alin.1 din art.3** ar trebui reformulat, putând fi analizată redactarea:

"(1). Statutul de refugiat se acordă, la cerere, și soției sau, după caz, și soțului, precum și copiilor minori, cu excepția cazurilor în care se află în una din situațiile prevăzute la art.6".

5. Formularea adecvată în art.3(2) este "Prevederile alin.(1) **se aplică**" și nu "Prevederile alin.(1) **se acordă**".

6. Art.6 ar trebui să devină art.4, deoarece rostul lui este să lămurească un aspect legat de acordarea statutului de refugiat. Prevederile legate de protecția umanitară și protecția umanitară temporară (art.4 și 5) ar trebui să fie plasate după prevederile privind refugiații.

7. Formularea din art.6 lit.a) privind săvârșirea unei infracțiuni **în sensul convențiilor internaționale la care România este parte** nu are acuratețea necesară, pentru că astfel de convenții nu vorbesc despre săvârșirea unor infracțiuni într-un anumit sens. Era preferabil

să se spună: "ori o infracțiune **la care se referă** convențiile internaționale la care România este parte".

Totodată, la același text, în sintagma "infracțiune împotriva păcii", recomandăm înlocuirea prepoziției "împotriva" prin "contra" potrivit formulării care se regăsește în Titlul XI Infracțiuni contra păcii și omenirii din Codul penal al României, astfel cum a fost republicat în Monitorul Oficial nr.65/1997.

8. La art.9 alin.(4) și (5), sugerăm ca pentru realizarea unității terminologice, cuvântul "procedurii" să fie urmat de sintagma "de acordare a statutului de refugiat".

9. La art.11 lit.a), propunem a fi eliminată sintagma din finalul textului "publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.148 din 17 iulie 1991", deoarece este inutilă, iar la lit.c) formularea "în baza informațiilor **efectuate**" ar trebui modificată astfel: "în baza informațiilor **pe care le deține**".

10. La art.12 alin.(1), pentru o corectă exprimare, propunem înlocuirea cuvântului "funcționarea" cu "funcționarii", iar la alin.(2), formularea "funcționarul prevăzut" trebuie utilizată în mod corect la plural: "funcționarii prevăzuți".

La același articol, în alin.(3) textul trebuie început astfel: "Numirea funcționarilor de face ...", în alin.(4), în loc de "funcțional" trebuie scris "funcționarul", iar în alin.(6), textul ar trebui să spună "**în vederea stabilirii țărilor**", întocmirea listelor, tabelelor sau altei evidențe nefiind de natura unei reglementări la rang de lege.

11. La art.13 lit.c), recomandăm introducerea înainte de cuvântul "reprezentant" a numeralului "un", pentru a da textului înțelesul dorit.

12. Formularea "conduită corectă și civilizată" din art.13 lit.n) este vagă, deoarece nu arată în raport cu ce criterii va fi ea apreciată.

13. La art.14 alin.(1) este ca necesară inserarea unei virgule înainte de cuvântul "funcționarul", pentru o fluentă exprimare. La alin.(2), pentru o redactare uniformă, cifra 1 din rândul 2 trebuie să fie cuprinsă în paranteză.

14. În art.15 alin.8, în loc de "este definitivă" să se scrie "**fiind** definitivă", exprimare cerută de sensul reglementării.

15. La art.16 alin.(1), recomandăm înlocuirea termenului "cererea" cu "plângerea", pentru a nu se da textului un alt înțeles. La alin.(3) cuvântul "cereri" din rândul 3, trebuie scris corect "cererii", iar în

prevederea de la lit.a), ultima frază, cuvântul "existente" urmează a se înlocui cu "existenței".

16. În art.16 alin.3 lit.b se vorbește despre săvârșirea unor transformări de ordin politic, social, militar sau legislativ în țara de origine, de natură a avea consecințe grave pentru solicitant **sau pentru acțiunile lui**. Având în vedere că statutul de refugiat se acordă pentru protecția persoanei și nu a acțiunilor acesteia, propunem eliminarea sintagmei "sau pentru acțiunile lui".

17. La art.18 alin.(2) lit.d), recomandă introducerea cuvântului "Organizației" înainte de expresia "Națiunilor Unite", pentru redarea fidelă a denumirii respective.

La alin.(4) al aceluiași articol, urmează ca formularea "alin.4", scrisă eronat să fie înlocuită cu trimiterea corespunzătoare.

18. La art.22 alin.(2), cuvântul "situația", propunem a fi înlocuit cu "situată" pentru a se da textului înțelesul dorit și a se insera semnul (-) între cuvintele "îmbarcare", "debarcare".

19. La art.23 alin.(1) lit.c) semnalăm că sintagma "profesiuni nesalarizate" nu este corectă, impunându-se înlocuirea ei cu "activități nesalarizate".

20. La art.23 alin.(3) lit.a), cuvântul "statutului" este greșit utilizat, în context fiind vorba de "statului".

21. La art.29 alin.(1), cuvântul "situații" urmează a fi scris în forma articulată "situații".

22. Alin.1 al art.32 folosește sintagma "orientare sexuală". Având în vedere că înțelesul acesteia nu este nicăieri definit, propunem eliminarea ei.

23. Prevederile alin.4-9 din art.37 ar trebui reconsiderate și incluse în reglementarea propriu-zisă a drepturilor refugiaților și asigurarea lor din punct de vedere material.

24. În art.40, în loc de "în termen de", trebuie scris "la", pentru ca intrarea în vigoare să se facă la o dată certă.

25. În art.41, textul ar trebui să precizeze **cui** revine atribuția elaborării normelor metodologice.

26. La art.42, apreciem necesară precizarea termenului pentru aprobarea regulamentului respectiv.

27. La art.43, recomandă ca după menționarea datelor referitoare la Legea nr.15/1996 să se introducă expresia "cu modificările ulterioare pentru redactarea evenimentelor legislative ce au survenit în existența

actului de bază. Expresia "Partea I" din rândul 6, scrisă înainte de prepoziția "din", trebuie eliminată, deoarece se repetă înaintea abrevierii "nr.". Sintagma "Hotărârea Guvernului nr.322 din 20 aprilie 2000 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.179, din 25 aprilie 2000", de altfel incompletă deoarece nu cuprinde și titlul acestui act normativ, respectiv "privind modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr.1182/1996 pentru aplicarea Legii nr.15/1996 privind statutul și regimul refugiaților în România", propunem a fi eliminată ca superfluă, folosindu-se în locul acesteia "cu modificările și completările ulterioare", potrivit normelor de tehnică legislativă.

PREȘEDINTE

Valer DORNEANU

București

Nr. 937/31.08.2000